

Heeminfo-extra nr. 11 januari 2021

contact

040 2016669 (secr)

06-12776707 (vz)

secretaris@weerderheemvalkenswaard

Extra Heeminfo-bulletin van februari

Vervolg coronapandemie

De bestrijding en uitbanning van het coronavirus SARS-CoV-2 is nog geen doorslaand succes. Alle maatregelen plus avondklok blijven ons regeren. Sneeuw weg, temperatuur omhoog, maar corona blijft het mensdom teisteren. Gewoon volhouden, luidt de boodschap.

Veel kan niet, ook in heemverband. Wat zegt het bestuur over komende periode?

In februari geen enkele activiteit.

Voor maart geldt hetzelfde; alleen het DB houdt haar maandelijkse vergadering. De ALV van 2021 gaat naar december (de verslagen over 2020 worden op dit moment wel al verzameld).

En ja, ook voor april is de heemagenda geheel leeggepoetst m.u.v. de DB-vergadering.

Geen blijde berichten. Mei wordt later beslist.

Rampjaar 1672

De herdenking, 350 jaar na dato, is in 2022. Eerder gaven we mededelingen en activiteiten door die ter gelegenheid hiervan zijn/worden ontwikkeld. De landelijke organisatie heeft nu, naast de maandelijkse Nieuwsbrief, een kwartaaltijdschrift ontwikkeld dat digitaal te raadplegen is.

Kijk bij www.rampjaarherdenking.nl en onder 'agenda en nieuws' vind je 'Magazijn'.

Het digitale magazine geeft achtergrondinformatie, interviews en beschouwende artikelen over vele aspecten van de Rampjaarherdenking.

Jaar van Brabants kloosterleven

Opening gemist? Met deze links kun je een en ander terughalen. brabantskloosterleven.nl en www.brabant.nl/actueel/nieuws/cultuur-en-erfgoed/2021/koning-opent-jaar-van-het-brabants-kloosterleven

Contributie

Het lidmaatschap voor heemkundekring Weerderheem kost je € 32.50 voor 2021.

Maak € 32.50 over naar de penningmeester. Reknr: NL82 RABO 0108 2103 24 tnv pennm. Weerder-heem (vermeld er uw naam bij).

Hugo de Grootjaar

2021 is uitgeroepen tot Hugo de Grootjaar. Hugo (Huig) de Groot (1583-1645) trouwde in 1608 met Maria van Reigersberch (1589-1653) en ze kregen drie zonen en een dochter. De tweede zoon Pieter de Groot werd evenals vader rechtsgeleerde en later pensionaris van Rotterdam.

Hugo de Groot schreef Latijnse tragedies en gedichten, theologische verhandelingen en Nederlandse gedichten. Zijn belangrijkste werken

liggen op historisch en juridisch gebied. Het beroemdste werk is 'De iure belli ac pacis' (Over het recht van oorlog en vrede) uit 1625, de basis voor het moderne volkenrecht. Hij is ook bekend vanwege zijn pleidooi voor de vrije toegang tot de zee (en de vrijhandel) het 'Mare Liberum' (1609).

Zijn leven stond in het teken van vrijheid, de vrijheid om te kiezen, de vrijheid om te geloven wat en hoe je wilde, maar ook de vrijheid die hij zichzelf schonk door te ontsnappen uit zijn gevangenschap. Die ontsnapping is vaak het enige dat nog bij mensen bekend is.

Na 1610 laaiden in de 'Nederlandse Republiek' godsdiensttwisten op tussen de protestanten onderling (maar ook in de politiek).

In grote lijnen:

Inzet was de leer van de predestinatie (Gods voorbeschikking). Het 'ging erop' tussen twee professoren, de ruimdenkende Jacobus Arminius (remonstranten) en de strikte Franciscus Gomarus (contraremonstranten).

De Groot had gekozen (evenals Johan van Oldenbarnevelt) voor het kamp der Arminianen. Prins Maurits, die geen verstand had van theologie, zoals hijzelf zei, zag in de religieruzie een bedreiging voor de eenheid van het land.

Hij zat bovendien met spannende ontwikkelingen omtrent (wat wij noemen) de 80-jarige oorlog. Het 12-jarig bestand (1609-1621) moest uitmonden in blijvende vrede, maar Maurits wilde wel de zuidelijke Nederlanden innemen.

Geen tolerantie richting Spanje dus zoals de remonstranten en De Groot c.s. wensten. Daarom 'rolden er koppen' en een college van 24 rechters veroordeelde de remonstrant Hugo de Groot 'ter eeuwige gevangenis' (eerst in Den Haag en vanaf 5 juni 1619 Slot Loevestein).

Zijn vrouw Maria van Reigersberch en hun dienstmeisje Elselina van Houweningen mochten zich wat later bij hem voegen.

De ontsnapping, op 22 maart 1621, uit Slot Loevestein in een boekenkist werd en is een 'wereldhit'.

De vestingstad Gorinchem ziet hierin aanleiding om Hugo de Groot alsmede de stad in de schijnwerpers te zetten. Hoe zat het ook alweer?

Hugo de Groot zit bereidende tot de vlucht uit de Leevesteinse gevangenis, in 't jaar 1621.

Hugo de Groot mocht tijdens zijn gevangenschap studeren en schrijven. Het boekentransport tussen Gorinchem-Loevestein daartoe geschiedde middels een kist. Die boekenkist werd in het begin streng gecontroleerd, maar dat verslaptte. Daardoor kwam men op het idee en plan om die kist te gebruiken voor de ontsnapping.

Hugo ging daarvoor in training (2 uur, duur van het vervoer, opgevouwen en stil liggen).

Op de jaarmarktdag van Gorinchem moest het gebeuren. Hugo kroop in de boekenkist en werd mede door Elsje van Houweningen het kasteel uitgebracht. Zoals verwacht was er geen controle van wege de festiviteiten.

Rond half negen werd de kist naar de overkant van de Waal/Merwede gebracht; aankomst Gorinchem op de Grote Markt rond 10.00 uur. Twee uur later was hij verkleed als metselaar en vertrok te voet richting het zuiden.

's Middags 16.00 uur Waalwijk. Om circa 18.00 uur verder door naar Antwerpen op de kar van een Waalwijkse voerman.

Op Loevestein vond men zijn kamer verdacht donker. Zijn vrouw Maria was vergeten de gebruikelijke kaars aan te steken. De ontsnapping werd ontdekt en ruiters werden de regio ingestuurd. Die kwamen na middernacht aan in Waalwijk, waar Hugo al vele uren eerder vertrokken was. De ruiters konden niet verder, ze moesten van Spaans gebied wegblijven.

Hugo de Groot reisde waarschijnlijk als volgt: Waalwijk, Loon op Zand, Tilburg, Riel, Alphen, Baarle, Hoogstraten, Sint-Lenaarts, Sint-Job-In-'t-Goor, Merksem, Antwerpen.

Tussen Riel en Hoogstraten moest hij daarbij Staats gebied doorkruisen. Zijn biografie vermeldt dat het geen probleem bleek te zijn om door het gebied te reizen.

De Groot arriveerde rond half één bij zijn gastheer dominee Nicolaas Grevinkhoven in Antwerpen. Vanuit Antwerpen reisde De Groot anderhalve week later naar Parijs.

Na zijn ontsnapping heeft hij nog 24 jaar geleefd.

BHIC: 20 miljoen Brabanders in de database

Er zijn meer dan 20 miljoen vermeldingen. Daarmee is www.bhic.nl/stamboom de grootste van de provincie. Iedereen kan zoeken naar vermeldingen van personen in archiefakten. Waar komen die 20.000.000 gegevens vandaan? De database kwam tot stand dankzij honderden onmisbare vrijwilligers die al decennia lang helpen bij het invoeren van gegevens uit oude akten in de computer. Vincent van de Griend en Rens van Ballegooij begeleiden de BHIC-vrijwilligers en zijn dagelijks betrokken bij al het bijkomende werk.

De bronnen.

De bekendste daarvan zijn de DTB-boeken (doop-, trouw- en begraafboeken) en de Burgerlijke Stand registers. Maar ook de bevolkingsregisters, persoonsgegevens uit de memories van successie, de gevangenisregisters en de militieregisters zijn opgenomen in de database. Nu is men bezig met de Burgerlijke Stand registers, de rechtbankarchieven en de DTB-boeken. Maandelijks komen ongeveer 20 registers online met enkele honderden tot duizend personen per register.

De gegevens worden van de originele documenten overgenomen. Voor- en achternamen, geboortedata, beroepen en geboorteplaatsen. Dat gaat niet zo snel als het klinkt. Het kan een heel gepuzzel zijn om die gegevens te filteren uit de oude handschriften en vreemde talen (Frans of Latijn). Het gebeurt in de afgelopen jaren ook nauwkeuriger: in plaats van voorletters worden volledige namen ingevoerd. Een plus voor de digitale bezoekers!

Tegelijk met het invoerwerk wordt ook controle gedaan op alle registers die zijn ingevoerd. Om de kwaliteit van de database optimaal te maken. In de toekomst wordt de database verder uitgebreid met steeds meer bronnen. Dat is mooi voor de genealogische onderzoekers. Je zult niet snel vastlopen bij je onderzoek.

